

การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเฉพาะความพิการ
กลุ่มสถานศึกษากลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
School-Based Administration of a Specific School Dissibility Group 4
Under The Office of Specific Educational Administration

ภัทรี เสามั่น

Pattaree Saoman

โรงเรียนอุบลปัญญานุกูล จังหวัดอุบลราชธานี

Ubonpanyanukul School Ubon Ratchathani

e-mail: ammypat0409@gmail.com

Received: January, 25 2022

Revised: February, 10 2022

Accepted: February, 15 2022

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน การวิจัยนี้เป็นการศึกษาแบบเชิงสำรวจ ประชากรประกอบด้วยข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จาก 7 โรงเรียน จำนวน 632 คน กลุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มแบบชั้นภูมิ ประกอบด้วย จำนวน 199 คน วิธีการดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) การศึกษาปัญหาการวิจัย (2) การออกแบบการวิจัย (3) การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล (4) การเขียนรายงานการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐาน โดยค่าทีแบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษากลุ่ม 4 ต่อการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษากลุ่ม 4 จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเฉพาะ

ความพิการ เมื่อเพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันจะมีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05 ทั้ง 3 ปัจจัย

คำสำคัญ: การบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน, โรงเรียนเฉพาะความพิการ

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) study the level of school base administration on the disability-specific school at school group 4 under the Office of Special Education Administration and 2) compare the opinions of teachers and educational personnel on educational administration by used school base of the school for disability-specific school at school group 4 under the Office of Special Education Administration classified by gender, education level and work experiences. Research methodology was a survey research. The population, totaling 632 persons, included teachers and education personal in the disability-specific school at school group 4 under the Office of Special Education Administration. Samples, totaling 199 persons, obtained via stratified random sampling technique comprised of teachers and education personnel in the disability-specific school at school group 4 under the Office of Special Education Administration. Research procedure consisted of 4 steps: (1) study of research problem; (2) research design; (3) data collection and analysis; and (4) research report writing. Classified by gender, educational level and work experiences. The instruments used for data collection was a 5-rating scales Deviation and hypothesis testing by independent t-test.

The results of the research were found that: 1) The level of opinion of the teachers and educational personnel for the disability-specific school at school group 4 under the Office of Special Education Administration towards school-based educational administration was at a high level in overall and 2) The comparison of opinions belong to teachers and educational personnel of school base administration on the disability-specific school at school group 4 classified by gender, educational level and work experiences, it were different at .05 level significance for all 3 factors.

Keywords: Educational Administration by School Base, Specific School Dissibility

บทนำ

การบริหารจัดการภาครัฐมีประสิทธิภาพต่ำและระบบการให้บริการประชาชนยังไม่ได้มาตรฐานสากลเมื่อเทียบกับต่างประเทศ สาเหตุส่วนหนึ่งมาจากระบบบริหารราชการเป็นแบบแนวตั้งรวมศูนย์การบริหารงานไว้ที่ส่วนกลาง มีระเบียบและขั้นตอนมาก ขาดความยืดหยุ่น ล่าช้า ไม่คล่องตัว ไม่ประหยัด และไม่สามารถบริหารงานอย่างครอบคลุมมีการบูรณาการในลักษณะแผนยุทธศาสตร์เชิงรุก ซึ่งต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับรูปแบบการดำเนินชีวิตและการดำเนินธุรกิจผ่านเทคโนโลยีและเครื่องมือ สื่อสารที่เน้นความรวดเร็วและประสิทธิภาพให้มากขึ้น ประกอบกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยี สื่อสาร ได้อำนวยความสะดวกให้คนในสังคมสามารถรับรู้ข่าวสารได้รวดเร็วและหลากหลายมากขึ้น ทำให้ประชาชนมีความคาดหวังที่จะได้รับการบริการจากภาครัฐผ่านช่องทางที่มีความหลากหลายและมีประสิทธิภาพมากขึ้น อาทิ บริการที่สำนักงานบริการ ณ จุดเดียว และบริการออนไลน์ต่าง ๆ ทั้งนี้ สถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development : IMD) รายงานว่าในปี 2558 ประสิทธิภาพของภาครัฐอยู่ที่อันดับ 27 ของโลก และเป็นอันดับสามของภูมิภาคอาเซียนรองจากสิงคโปร์และมาเลเซีย และธนาคารโลกรายงานว่าปี 2558 ประเทศไทยมีคะแนนความง่ายในการประกอบธุรกิจอยู่ที่อันดับ 49 ของโลก และเป็นอันดับสามของภูมิภาคอาเซียนรองจากสิงคโปร์และมาเลเซีย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2554)

นอกจากนี้ ความสำเร็จขององค์การหรือสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Results-Based Management) ประสิทธิภาพหรือประสิทธิผลล้วนแต่ขึ้นอยู่กับภูมิปัญญา ความคิดความอ่าน และแนวปฏิบัติที่สร้างสรรค์ของผู้นำขององค์การ การบริหารโดยใช้หลักการการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลขององค์การ สำหรับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญที่จะสร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของมีความมุ่งมั่น ผูกพัน และความรับผิดชอบในอำนาจหน้าที่การจัดการศึกษาของสถานศึกษาของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกคน ซึ่งจะต้องมีการปฏิรูประบบการบริหารและการจัดการ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากปัจจัยต่าง ๆ เมื่อประเทศไทยมีนโยบายปฏิรูปการศึกษา โดยได้กำหนดสาระเกี่ยวกับการศึกษาในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 การดำเนินการให้เกิดผลตามเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาเริ่มเป็นรูปธรรมมากขึ้น เมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 โดยยึดหลักการกระจายอำนาจ และการใช้ประชาชนและสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อมุ่งให้การจัดการศึกษามีคุณภาพ สนองตอบต่อความต้องการของผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมากที่สุด

ทั้งนี้ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษามีผลต่อการบริหารจัดการศึกษาในสถานศึกษา โดยที่ผู้บริหารต้องเรียนรู้ เข้าใจและสามารถประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงาน

สมมติฐานการวิจัย

1. ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานแตกต่างกัน
2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานแตกต่างกัน
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานแตกต่างกัน

การดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษา การบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (เสริมศักดิ์ วิสาลาภรณ์ และคณะ, 2541) 5 ด้าน คือ 1) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) 2) หลักการมีส่วนร่วม (Participation or Collaboration or Involvement) 3) หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน (Return Power to People) 4) หลักการบริหารตนเอง (Self - managing) และ 5) หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จาก 7 โรงเรียน จำนวน 632 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูของโรงเรียนเฉพาะความพิการ สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ จาก 7 โรงเรียน จำนวน 199 คน โดยคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามวิธีของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) โดยใช้สูตรการคำนวณ จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละโรงเรียน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ คือ สถานภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ซึ่งประกอบด้วย 1) เพศ ประกอบด้วย (1.1) ชาย และ (1.2) หญิง 2) ระดับการศึกษา ประกอบด้วย (2.1) ปริญญาตรี และ (2.2) สูงกว่าปริญญาตรี 3) ประสบการณ์ในการทำงาน ประกอบด้วย (3.1) ต่ำกว่า 15 ปี และ (3.2) ตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม คือ การบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน มี 5 ด้าน คือ 1) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) 2) หลักการมีส่วนร่วม (Participation or Collaboration or Involvement) 3) หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน (Return Power to People) 4) หลักการบริหารตนเอง (Self - managing) และ 5) หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and Balance)

4. เครื่องมือและวิธีการสร้างเครื่องมือ

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 4 ข้อ เป็นคำถามเกี่ยวกับเพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน เป็นแบบสอบถามและตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือมาจาก กรรมาล เพิ่มผล จากการวิจัยเรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนเทศบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี (กรรมาล เพิ่มผล, 2554) 5 ด้าน คือ (1) หลักการกระจายอำนาจ (2) หลักการมีส่วนร่วม (3) หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน (4) หลักการบริหารตนเอง และ (5) หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล โดยมีข้อคำถามจำนวน 35 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) (สุภาวดี รอดเสียงล้ำ, 2559) มี 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

ระดับ	5	หมายถึง	มากที่สุด
ระดับ	4	หมายถึง	มาก
ระดับ	3	หมายถึง	ปานกลาง
ระดับ	2	หมายถึง	น้อย
ระดับ	1	หมายถึง	น้อยที่สุด

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามกลับคืน นำมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage)

5.2 ข้อมูลการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายด้านและรายข้อโดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

5.2.1 การแปลความหมายคะแนนค่าเฉลี่ยการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 103) มีเกณฑ์ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติงานมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติงานมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติงานปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติงานน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติงานน้อยที่สุด

5.3 วิเคราะห์ความแตกต่างของตัวแปรโดยใช้การทดสอบค่าทีแบบ Independent, t-test

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและข้อคำถามที่ต้องการทราบ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

6.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ 1) หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ (Index of Item Objective Congruence: IOC) และ 2) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับและรายด้าน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1990)

6.2 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการบรรยาย ได้แก่ 1) ค่าร้อยละ (Percentage) 2) ค่าเฉลี่ย (Mean) และ 3) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน การทดสอบความแตกต่างของตัวแปรโดยการทดสอบค่าทีแบบ Independent, t-test

ผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสรุปผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเฉพาะความ

พิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 69.84 มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 81.14 และมีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 15 ปี ร้อยละ 54.27

2. ระดับความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเฉพาะความพิการกลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 ข้อแรก ได้แก่ ด้านหลักการกระจายอำนาจ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านหลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ย ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล มีค่าเฉลี่ย

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษต่อการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน โดยการทดสอบค่าที่แบบ Independent t-test ปรากฏผล ดังนี้

3.1 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพศชายและเพศหญิงของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษต่อการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ใน 3 ด้าน คือ (1) ด้านหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน (2) ด้านหลักการบริหารตนเอง (3) ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล ส่วนอีก 2 ด้านไม่แตกต่างกัน

3.2 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่จบปริญญาตรีและจบสูงกว่าปริญญาตรีของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษต่อการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ใน 2 ด้าน คือ (1) ด้านหลักการกระจายอำนาจ (2) ด้านหลักการบริหารตนเอง ส่วนอีก 3 ด้านไม่แตกต่างกัน

3.3 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 15 ปี และที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษต่อการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ใน 2 ด้านคือ (1) ด้านหลักการบริหารตนเอง (2) ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล ส่วนอีก 3 ด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

การศึกษาความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ผู้วิจัยอภิปรายพบว่า มีประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยรวมอยู่ในระดับมากและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านหลักการกระจายอำนาจ รองลงมาคือด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักการตรวจสอบและถ่วงดุล และด้านหลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้ประชาชน ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ได้นำหลักการบริหารจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กล่าวถึงการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งคือกลยุทธ์ในการปรับปรุงการศึกษาโดยเปลี่ยนอำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจจากส่วนกลางไปยังแต่ละโรงเรียน โดยให้คณะกรรมการโรงเรียน (School Council หรือ School Board) ได้มีอำนาจในการบริหารจัดการศึกษาในโรงเรียน มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ บุคลากร และวิชาการ โดยให้เป็นไปตามความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครองและชุมชน (อุทัย บุญประเสริฐ, 2542: 2) ซึ่งสอดคล้องกับ ฤทัยวรรณ หาญกล้า (2547) ได้ศึกษาการจัดการศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี พบว่า (1) สภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับ คือ หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล หลักการบริหารตนเอง หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม และหลักการกระจายอำนาจ และ (2) ปัญหาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับน้อย เรียงลำดับคือ หลักการกระจายอำนาจ หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล หลักการบริหารตนเอง และหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม สอดคล้องกับ ปรีชา แก้วกอ (2559)

2. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษต่อการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน พบว่า

2.1 ความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาเพศชายและเพศหญิงของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษต่อการบริหารการศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 เนื่องจากการเป็นครูหรือบุคลากรทางการศึกษาที่ต้องปฏิบัติงานกับนักเรียนผู้มีความพิการเป็นงานที่ต้องอาศัยความใจเย็นและอดทนซึ่งครูหรือบุคลากรทางการศึกษาเพศชายเมื่อเข้ามาทำงานในโรงเรียนคนพิการแล้วอาจผิดไปจากความคาดหวังก่อนเข้าทำงานจนในบางรายหงุดหงิดจนเกิดเป็นเจตคติในทางลบต่อภาระหน้าที่ของตนเอง และเมื่อเปรียบเทียบกับครูหรือ

บุคลากรทางการศึกษาเพศหญิงซึ่งอาจมีความคาดหวังต่ำกว่าเพศชายแล้ว และครูหรือบุคลากรทางการศึกษาเพศหญิงจะมีความอดทนสูงกว่าต่อนักเรียนผู้มีความพิการจึงส่งผลให้เกิดความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเทเลอร์ (Taylor, 1998: 103A) ได้ศึกษาสภาพการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและการมีส่วนร่วมกันตัดสินใจในระบบโรงเรียนในเมืองของรัฐจอร์เจีย โดยการเปรียบเทียบความเป็นจริงกับความคาดหวังของคณะกรรมการสถานศึกษาในเรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งพบว่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างความคาดหวังในการมีส่วนร่วมซึ่งมีค่ามากกว่าความเป็นจริงในทุกระดับโรงเรียน

2.2 ความคิดเห็นของของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่จบปริญญาตรีและจบสูงกว่าปริญญาตรีของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษต่อการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 และความคิดเห็นของของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 15 ปีและที่มีประสบการณ์ในการทำงานตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษต่อการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .05 ทั้งสองปัจจัยนี้แตกต่างกัน เนื่องจากเหตุผลใกล้เคียงกับปัจจัยในด้านเพศ ส่งผลให้ความคาดหวังกับความเป็นจริงแตกต่างกัน และปัจจัยส่วนบุคคลก็เป็นปัจจัยที่ทำให้ความคาดหวังกับความเป็นจริงแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของจตุพร ดุกลี้ม (2554) ได้ศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM) : บทบาทของผู้ปกครองเครือข่ายต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ปกครองเครือข่ายด้านเพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้ เขตที่พักอาศัยและความสัมพันธ์กับนักเรียน กับบทบาทของผู้ปกครองเครือข่ายต่อการจัดการศึกษาตามขอบข่ายของงานโรงเรียนที่ปฏิบัติจริงและที่คาดหวังไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านอายุและอาชีพกับบทบาทของผู้ปกครองเครือข่ายต่อการจัดการศึกษาตามขอบข่ายงานของโรงเรียนที่ปฏิบัติจริงและที่คาดหวังแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการศึกษาผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการศึกษาความคิดเห็นของครูและบุคลากรทางการศึกษาต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ดังนี้

1.1 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนเฉพาะความพิการ กลุ่มสถานศึกษา กลุ่ม 4 สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านหลักการดำเนินงานจัดการศึกษาให้ประชาชน ทั้งนี้ผู้บริหารควรมีการศึกษาและให้โอกาสในการจัดทำโครงสร้างการบริหารโดยให้นักเรียน ชุมชน ผู้ปกครอง หน่วยงานอื่น ๆ ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษาร่วมกำหนดกิจกรรมต่าง ๆ ของทางโรงเรียน และกำหนดนโยบายการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียนอย่างชัดเจน ทั้งกำหนดข้อตกลงและการปฏิบัติงานต่าง ๆ อย่างอิสระ

1.2 โรงเรียนควรเน้นการเผยแพร่และให้ความรู้แก่ครูและบุคลากรเกี่ยวกับหลักการบริหารงาน โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษา เพื่อให้เกิดความเข้าใจและทำงานได้ตรงจุดประเด็นที่ต้องการ

1.3 ควรเพิ่มการทำงานกลุ่มระหว่างองค์กรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่เน้นการกระจายอำนาจการบริหารงานอย่างแท้จริง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

กลุ่มโรงเรียนควรร่วมกันศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษา สังกัดอื่น ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาในโอกาสต่อไป

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- คณิต ยวงสุวรรณ. (2547). รูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน **สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขียงเทรา เขต 2. วิทยานิพนธ์หลักสูตร**
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- จूरีพร ดุคหลิม. (2554). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM): บทบาทของผู้ปกครองเครือข่าย **ต่อการจัดการศึกษาโรงเรียนกอบกาญจน์ศึกษามูลนิธิ. สารนิพนธ์หลักสูตรปริญญา**
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ธงทอง ล้วนเหล่าอังกูร. (2554). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนในสังกัด **สำนักงาน**
คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ (สำนักวิทย
บริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ): มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- นงลักษณ์ ไตรรุ่ง. (2554). ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับการ **บริหารงานวิชาการโรงเรียนประถมศึกษาบางบ่อ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา**
ประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา.
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- นิติกรณ์ ฉันทวงศ์ชนะ. (2552). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. เข้าถึงข้อมูลจาก
<http://www.krupai.net/sbm.htm>.
- ปรีชา แก้วกอก .(2559). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนในโครงการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน **ในการพัฒนาท้องถิ่น เขตภาคเหนือ. ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.**
- ฤทัยวรรณ หาญกล้า .(2547). การศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา **สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ (สำนักวิทยบริการ**
และเทคโนโลยีสารสนเทศ): มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- วีระวัฒน์ อุทัยรัตน์. (2544). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-bases management: **SBM). ในการประชุมสัมมนาทางวิชาการเรื่อง การบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน.**
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- อุทัย บุญประเสริฐ. (2542). รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางการบริหารและการจัดการของ
สถานศึกษา ในรูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- Rideout, F.D. (1997). "School-bases management for Small School in Newfoundland
and Labrador," Dissertation Abstracts International, 57 (8): 348.
- Taylor, M.S. (1998). "The Status of Site-Based Management Shared Decision-making
in an Urban School System in Georgia." Dissertation, Ed.D.
(Education Administion) South Carolina: Carolina State University.
- Yamane, T. (1973). **Statistic: An Introductory Analysis.** (3rd ed). New York:
Harper and Row.